

Velkomenn til Danmark! – závěrečná část

Po lehkém střeďečnīm zklamání jsme ve čtvrttek zažili skutečný vrchol výpravy. Brzy ráno jsme se vydali vlakem přes Öresundský most, ten Most , do švédského města Malmö na návštěvu do místních knihoven.

Knihovny v Malmö a SAMF Kodaň

Toto je závěrečná třetí část blogové reportáže z cesty po knihovnách v dánské Kodani a švédském Malmö. Podívejte se na předchozí části [zde](#) a [zde](#).

Jako první nás čekali v městské knihovně (**Malmö Stadsbibliotek**). Paní Carola nás nejprve seznámila se všemi aktivitami, které v knihovně s jedním milionem návštěvníků ročně rozvíjejí (např. práce s dětmi, podpora čtenářství, řešení digitální propasti) a pak nás

provedla po nádherné budově, kterou projektoval, zkuste hádat, Henning Larsen. Rozsáhlé prosklené stěny se spektakulárním výhledem na okolní přírodu musejí v každém ročním období působit neskutečně uklidňujícím dojmem na osazenstvo prostorné centrální studovny. Regály volného výběru v přízemí jsou umístěny na kolečkách, aby mohly být v mžiku přesunuty bokem a uvolněný prostor mohl být využit k přednáškám či setkáním s literáty.

Mimo hlavní studovnu má knihovna ještě spoustu specializovaných prostor, včetně tří bohatě vybavených center pro děti různého věku: Balagan pro mladé čtenáře mezi 8 a 13 lety, Krut pro dospívající a naprosto pohádkové Kanini pro

batolata a předškolní děti i s „parkovištěm“ pro kočárky a mikrovlnkou pro ohřívání lahví. Samozřejmostí je, že návrh interiéru i pro tak malé uživatele byl konzultován přímo s nimi. A malí čtenáři si vybrali knihovnu v podobě lesa.

Švédsko je vedle Německa dalším vyhledávaným cílem prchajících migrantů, proto je v Malmö, městě tak blízkém kontinentální Evropě, přistěhovalectví velké téma. Postoj, jaký k běžencům místní zaujímají, lze snadno vytušit už z pojmenování, které Carola pro běžence často používala. Aktivita s *novými Švédy* tvoří velkou část pracovní náplně zaměstnanců všech 11 poboček městské knihovny. Jeden příklad za všechny: knihovnice původem ze Sýrie obchází místní blízkovýchodní komunity a seznamuje je s možnostmi, které jim knihovna nabízí, neboť ze svých zemí nejsou zvyklí brát knihovnu jako otevřený prostor úplně pro všechny. Knihovna vlastně plní funkci integračního centra, poskytují své prostory organizacím, které s migranty pracují, pořádají se tu kurzy švédštiny, pomáhají s vyřízením všech dokladů a zajišťují spoustu dalších aktivit. Knihovna je také zapojena do projektu Million Stories, o kterém si budete moci přečíst v jiném článku na blogu.

Městské knihovny jako univerzitní knihovníci obvykle moc nevyhledáváme, ale návštěva této byla neskutečně inspirujícím zážitkem. Celí povznešení jsme vykročili k dalšímu z plánovaných zastavení.

Univerzita v Malmö letos oslaví teprve 20. výročí svého založení, je tedy mladší než většina jejích studentů. Tvoří ji pět fakult s multidisciplinárním zaměřením (místní stomatologická fakulta je na špičkové úrovni). Knihovna, kterou jsme navštívili my, se rozprostírá v pátém patře budovy Orkanen. Spolu s ní zde sídlí také Faculty of Education and Society, což se odráží i na skladbě fondu, ze značné části zaměřeného na pedagogiku, ale ne jenom. Knihovna slouží také ostatním fakultám.

Naše milá švédská průvodkyně Annsofie nám nejdříve představila zázemí knihovny a kancelář s nestanovenými pracovními místy. Ačkoliv se každý může po ránu rozhodnout, kde se mu bude ten den pracovat nejlépe, skončí prý zaměstnanci každý den na svém oblíbeném místě. Pak jsme se vydali na dlouhou procházku po prostorách knihovny. Jak bylo zmíněno výše, knihovna tvoří celé jedno patro rozlehlé budovy, přejít ji tedy z jednoho konce na druhý nějakou chvíli trvá. Aby se čtenáři neztráceli, dovedou je k nejdůležitějším místům barevné orientační pruhy na podlaze. Studenti si jistě cení nepřeborného množství různých variant sezení, od pohodlných gaučů, designových křesílek, individuálních boxů, skupinových boxů, přes klasické židle u stolu, až po místa u počítačů na stojáka.

Lze si vybrat místo s výhledem na moře, místo bez výhledu na cokoli, zastrčená místa na tajnou svačinku, vše, co si dovedete představit. Ačkoliv je knihovna jen pár let stará, renovace stále probíhají, aby bylo pohodlí čtenářů co největší. Vzhledem k tomu, jak nekonečný prostor knihovna zabírá, tvoří podstatnou část interiéru také různé akustické odhlučňovací prvky. Pak nás Annsofie pozvala do kuchyňky na kafe, kde jsme se v jednu chvíli měli možnost potkat najednou snad se všemi knihovníky. Ti se úderem čtvrté hodiny odpolední hromadně vydali na pravidelný coffee break (švédsky fika). Bylo nám doporučeno, abychom si nenechali ujít další univerzitní budovu, tzv. Niagaru. Na její střešní terase nás málem odfoukl sílící vítr, ale naskytl se nám tam nádherný výhled do širokého okolí. Vítr pak neustával, spíše zesiloval do s chůzí neslučitelných rozměrů, ale my jsme se nenechali zastrašit a přírodním živlům navzdory jsme se prošli ulicemi tohoto rychle se rozvíjejícího a inovativního města. Zajímala nás čtvrť Västra hamnen, která se snaží žít s nulovou

uhlíkovou stopou, našli jsme místo s perfektním výhledem na slavný most a obdivovali se dominantě Turning Torso. Pak, celí vyfoukaní, jsme se mohli vydat zpět do Dánska.

Pátek byl dnem odjezdu, a proto jsme zvládli navštívit jen jednu knihovnu, ale i ta stála za to. Hned vedle botanické zahrady v Kodani se ve staré budově botanické laboratoře nachází **knihovna Fakulty sociálních věd** (Det Samfundsvidenskabelige Fakultetsbibliotek – SAMF). Jde o krásný příklad toho, jak v naprosto nevyhovujících podmínkách může otevřená a tvůrčí mysl knihovníka vytvořit skvělý prostor ke studiu. Síla tkví v tomto případě v detailech.

Znovu se zde setkáváme s naším oblíbeným Christianem Lauersenem a jeho týmem. Ten nás hned zavedl do Digital Social Science Labu, na který je obzvláště pyšný. Jde o platformu, ve které mohou všichni výzkumníci nebo

studenti využívat špičkové digitální technologie ke své práci s daty. Studenti se zde mohou setkávat a pomáhat si s vlastními výzkumy. Pořádají se tu také tematické semináře. Jeho nesmírně působivý interiér byl architektem navržen tak, aby reflektoval původní účel, kterému budova před nastěhováním knihovny sloužila, nechybí ani gramofon, kde si můžete pouštět nahrávky s ptačími zpěvy. Odkazy na botaniku najdeme po celé budově, četné týmové studovny jsou pojmenovány po významných vědcích a vědkyních v oboru. Jinak jde o knihovnu rozprostřenou v mnoha větších či menších místnostech spojených chodbami, ve kterých bychom se bez Christiana zcela jistě ztratili. Ve dveřích jsou vyvrtána malá kukátka, aby si studenti mohli ověřit obsazenost vybrané studovny bez toho, aby rušili skřípáním dveří ostatní. Studenti FF by místním určitě záviděli prostornou kuchyňku s lednicemi a malou jídelnou. Tato knihovna nebyla moderní a bombastickou architekturou, ale rozhodně byla inspirující právě v tom, jak

si lze s takovým nevyhovujícím prostorem s grácií poradit.

V pátek odpoledne byl pak čas vyrazit domů. Navštívili jsme 12 knihoven v pěti dnech, spoustu dalších nesmírně zajímavých knihoven jsme museli z plánu vyškrtnout, Dánsko je jich plné. Nechali jsme se ohromit všudypřítomným severským designem, odpočinuli si od vizuálního smogu, kterého je v centru Prahy až až, a přivezli si spoustu nových nápadů na zlepšení naší vaší knihovny. Některé již můžete okusit na vlastní kůži.

	Tereza Papayová tereza.papayova@ff.cuni.cz	Meziknihovní a mezinárodní meziknihovní služby
---	--	---

tip: Podívejte se na další reportáže z cest do evropských knihoven:

□□ (Dublin) | □□ (Vídeň) | □□ (Berlín) | □□ (Zlín) |
□□ (Helsinky) | □□ (Lublaň) | □□ (Dublin podruhé)
| □□ (Mnichov & Stuttgart) | □□ □□ (Kodaň a Malmö)

Podívejte se na fotogalerii:

Městská knihovna v Malmö – moderní přístavba od Henninga Larsena k původní budově knihovny z roku 1906

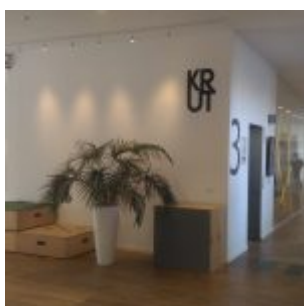
Krásný a velkorysý interiér městské knihovny

Interiér v původní budově městské knihovny není o nic méně pěkný a prostorný

Balagan – Malmö Stadsbibliotek

Krut – Malmö Stadsbibliotek

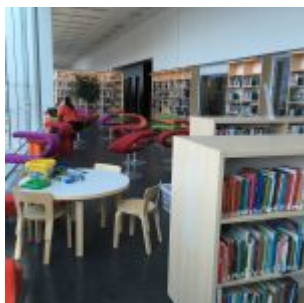
Kanini – Malmö Stadsbibliotek

Vstup pro nejmenší čtenáře – Malmö Stadsbibliotek

Model celého oddělení pro nejmenší čtenáře

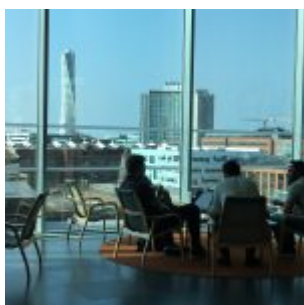
Univerzita v Malmö – knihovna Orkanen

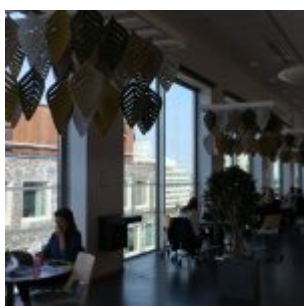
Univerzita v Malmö – knihovna Orkanen

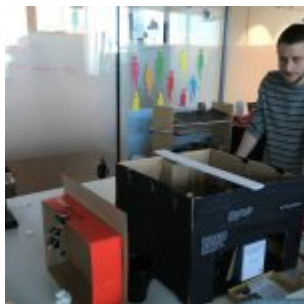
Univerzita v Malmö – knihovna Orkanen

Místa s výhledem na dominantu čtvrti Västra hamnen, obytný dům Turning Torso

Vkusné protihlukové doplňky

V dílně kreativního knihovníka u věrného papírového modelu chystané výstavy

Navštívujeme zahraniční knihovny hlavně kvůli inspiraci

Ze střechy univerzitní budovy Niagara je krásný výhled do širokého okolí. Ale pozor, ať vás neodfoukne vítr.

Digital Social Media Lab – Det Samfundsvidenskabelige Fakultetsbibliotek v Kodani

FAQ, originální řešení odpovědí na často kladené otázky – SAMF

Kukátkem si můžete ověřit, jestli je ve studovně volno. Nebo obdivovat umělecký výtvar místních knihovníků

Jedna z mnoha studoven knihovny umístěné do staré budovy botanických laboratoří. Pokojíček.